

A készülő vadgazdálkodási törvény koncepciójában felvázolt tájegységi vadgazdálkodás egy sok évtizedes elgondolás folytatása és megerősítése. A társadalmi vitára bocsátott koncepcióhoz kapcsolódóan, az Országos Vadgazdálkodási Adattár javaslatot dolgozott ki a tájegységekre, amit a Földművelésügyi Minisztérium szintén közzétett és amit a megyei vadgazdálkodási tanácsok is véleményeznek. A tájegységi javaslat értelmezésében a Szent István Egyetem VadVilág Megőrzési Intézetének igazgatója, Prof. Csányi Sándor segít.

Az első kérdésre, vagyis hogy mi indokolja a tájegységi vadgazdálkodás bevezetését, a professzor egy pillanatnyi gondolkodás után a magyarázatot valahol a múlt évszázad dereka környéki idők felidézve kezdi. A nagyobb térségekben való gazdálkodás alap gondolata hetven-nyolcvan

a nagyobb területi egységekben való gondolkodás. Később is voltak ilyen törekvések, és a kilencvenes évek elején ezt az 1996-os törvény formalizálta is. Az Országos Vadgazdálkodási Adattárban ekkor dolgozták ki a vadgazdálkodási tájak és körzetek ma is létező rendszerét.

A tájegységi vadgazdálkodás bevezetésének azonban van egy igen erős új eleme is: túl azon, hogy kapcsolódik a korábbi körzeti vadgazdálkodási tervezési rendszerhez, a képbe kerül egy olyan szereplő – a tájegységi fővadász –, aki majd működtetheti a rendszert, és szakmai értelemben segíti a gazdálkodókat – emeli ki a professzor. Ő olyan „karakter” lenne, aki a jogosultak és a vadászati irányítás között a különböző információkat és szempontokat közvetíti. Ugyanakkor hozzászól: ez szakmai funkció, nem pedig ellenőrző és a jogszabályokat számon kérő, hiszen az a vadászati hatóság dolga.

Arra, hogy milyen feltételekkel lehetne valaki tájegységi fővadász, a professzor több aspektust említ. A minimális belépő a felsőfokú vadgazdálkodási végzettség lenne. Ez lehet vadgazda mérnöki oklevél – BSc és MSc szinten –, valamint vadgazdálkodási szakmérnöki is. Szakmai gyakorlat szempontjából az 5-10 évnyi tapasztalatot tartaná ideálisnak, hiszen az iskolapadot elhagyva még nem feltétlenül alkalmas valaki erre a posztra.

Csányi Sándor számára nem új keletű ez a feladat, hiszen az 1996-os törvény előkészítésekor is a vadgazdálkodási körzetek kijelölésén dolgozott. Az anyagnak a kilencvenes években is volt szakmai vitája, bár nem olyan széles körű, mint a mostaninak. Akkor a megyei felügyelőségek véleményezték a koncepciót, akiken keresztül – feltételezhetően – más szakemberek is beleszólhattak a körzethatárok alakulásába. Az akkor megszületett 24 körzet jelenleg is érvényben van, de a mostani felkérés 50 körüli tájegység elhatárolását jelölte meg célként.

A professzort most az vezette, hogy a tájegységeket a rendelkezésre álló térképi adatbázisok alapján – a nagyvad- és apróvadfajok jelenlegi helyzetét egyaránt figyelembe véve – alakítsák ki. Nagy segítségükre volt a korábban kijelölt határok megléte és a terepen valóban létező határok – például folyók –, amikhez igazodni lehet. Így született meg végül a 48 tájegység, amelyeknek határai a javaslatok alapján még változni fognak.

A térképi adatok önmagukban is nagyon hasznosak, de természetesen több esetben voltak olyan

FOTÓ: BLAUMANN ÖDÖN

NAGYOBB LÉPTÉKBEN

éves idea a magyar vadgazdálkodásban. Az általa ismert legkorábbi anyag a negyvenes évek elején jelent meg, amikor az 1883. évi vadászati törvény megújítása kapcsán a Nemzeti Vadászati Védegyelet vetette fel, hogy a vadgazdálkodás összehangolásában valamilyen magasabb területi szintet is meg kellene határozni. Abban a terjedelmes anyagban szerepelt a vadászterületek létrehozásának javaslata, amely alapvetően a gímszarvasra, a fővadra vonatkozott. Tehát már jó hetven esztendővel ezelőtt létre akartak hozni nagyobb gazdálkodási (állománykezelési) egységeket, és bár ezt a koncepciót a háború elsodorta, de a gondolat megmaradt. Az ötvenes-hatvanas évektől, ahogyan az ökológiai gondolkodás is megjelent a vadgazdálkodásban, elsősorban Bencze Lajos és Szedrői Ákos munkáiban is visszatérő motívum volt

részek is, amikor a helyismeret nélkül nem lehetett igazán „jó” határvonalat húzni. Ezeknél majd a helyi szakemberek a megyei vadgazdálkodási tanácsokban eldöntik, hogy miként módosuljon a tájegység határa. Fontos lenne, hogy a tájegységek területei ne nagyon különbözzenek egymástól, így jött létre a többségében fennálló 180-190 ezer (+/-20 százalék) hektárnyi területnagyság.

A kialakult kép alapján a professzor úgy érzi, a nagyvadász tájegységek meghatározására a legnagyobb hatása a gímszarvasnak volt. A többi faj kisebb, helyi hatású tényező a tájegységek megrajzolása szempontjából. A tájegységek kijelölése során – a földrajzi adottságok mellett – elsősorban terítékatokból dolgoztak. Azért használták ezeket (és nem a becsült állományadatokat), mert ezek a legkevésbé vitatottak. Fontos megjegyezni, hogy csak a szabad területi adatokat vették figyelembe, mert a természetes elterjedési viszonyokat nyilván ezek tükrözik. Az elemzés során egészen 1997-ig visszalapoztak az időben, amely mellé állították az utóbbi nyolc esztendő számait, azaz a jelenlegi tervezési ciklus adatait. Ez egyrészt megmutatja az 1996-os törvény utáni tervezési időszak kezdeti állapotát, valamint a jelenlegi helyzetet és a térbeli változási folyamatot is jól illusztrálja. A számok módosulásából jól látszanak a változások, amelyekben drámai különbségeket fedezhetünk fel (elég, ha csak a vaddisznóra gondolunk). A munka során tehát a gímszarvas- és vaddisznó terítékatok felül figyelembe vették a dám, az őz, illetve a nyúl és a fácán hasznosítási adatait is.

Arra a kérdésre, hogy az új rendszertől mikorra lehet eredményt várni, az intézetvezető öt és tíz év közötti időtartamot tart reálisnak. Ha 20 éves bérleti időszakokkal számolunk, akkor öt-hét évente indokolt lenne a vadgazdálkodók tevékenységét ellenőrizni és értékelni. A tájegységi rendszer bevezetésének hatása az első ilyen ellenőrzéskor már látható kellene, hogy legyen.

Ha pedig már hatásról esik szó, akkor beszélni kell az apróvadról is...

– Ahhoz, hogy e vadfajok jövőjéről beszélhessünk – emeli ki a professzor – a vadgazdálkodási irányítóknak elég erős szándéknak és kitartásnak is kell lennie. Ki kell mondani eddig kimondatlan dolgokat; például, hogy a vaddisznót bizonyos területekről igen is száműzni kell (nagyon durván mondva: ki kellene irtani), mert nincs ott keresnivalója – nem csupán a vadgazdálkodás érdekei, hanem a mezőgazdasággal való összegyegztetlensége miatt. Ehhez még hozzájárul az is, hogy a nagyvadfajok szerepét kritikus szemmel kell figyelembe venni – teszi hozzá, bár kétségtelen, hogy ezt a problémát nem olyan egyszerű kezelni, mint ahogy az ember kimondja, avagy leírja. A „nagyvadásodás” egy fél évszázados folyamat eredménye. Szerinte nagyon sokan rosszul teszik fel a kérdést: nem arról van szó, hogy mennyivel kevesebb apróvad van, hanem sokkal inkább arról, hogy mennyivel több a nagyvad...

Kókai Márton

B5·25

BROWNING 525 Game One
“The Best Here”
most jóárasítva!

B5·25

Game 1 - 71cm

499.990 Ft

B5·25

Game 1 - 76cm

499.990 Ft

Az árak csak a készlet erejéig élnek és kizárólag az alábbi üzletekben elérhető! Érdeklődjön az alábbi boltok valamelyikében:

Szentendre, **VADVIL Kft.**, Tel: 26/317-385
 Barcs, **Dráva-Hunor Vadászolt**, Tel: 82/462-168
 Budapest, **SPJagd Vadászolt**, Tel: 20/5603-198
 Budapest, **Weigl Vadászolt**, Tel: 06/1201-0486
 Hatvan, **Trófea Vadászolt**, Tel: 06-30/924-6277
 Hódmezővásárhely, **Hargita Jagd Vadászolt**, Tel: 30/9580-603
 Kaposvár, **Szent Hubertus Vadászolt**, Tel: 82/430-099
 Kiskőrös, **Tuskevár Vadászolt**, Tel: 78/311-836
 Mohács, **Brachmann Vadászolt**, Tel: 69/301-102
 Mosonmagyaróvár, **JagdRevier Vadászolt**, Tel: 20/9446-383
 Nyíregyháza, **Agancs Vadászárúház**, Tel: 20/3466-777
 Szeghalom, **Csontos Vadászolt**, Tel: 06/70/310-1594
 Székesfehérvár, **Oryx Vadászolt**, Tel: 06/20-934-5134
 Zalaegerszeg, **Nimród Vadászolt**, Tel: 06/30-204-1235

BROWNING
 The Best There Is

További információkért keresse fel a weboldalunkat:
www.browning.eu - www.vadvil.hu